

FYLKESRÅDSSAK 136-2006

Møtedato: 24.10.2006

Posten Norge AS - Høring om ny konsesjon

Kort sammendrag

Fylkesrådet gir sin uttalelse til ny konsesjon for Posten Norge AS.

Fylkesrådets vurdering

Samferdselsdepartementet har i brev av 15 september 2006 sendt ut på høring utkast til ny konsesjon for Posten Norge AS. Konsesjonen vil gjelde for perioden 1. januar 2007 til 31. desember 2010.

Forslag til konsesjonsvilkår tar utgangspunkt i nåværende konsesjonsvilkår. Det foreslås mindre justeringer, delvis bygd på innvilgede dispensasjoner gitt av post- og teletilsynet.

Høringer behandles normalt av fylkestinget. På grunn av at høringsfristen er satt til 27. oktober behandler fylkesrådet saken etter kommunelovens § 13.

Fylkesordfører, fylkesvaraordførere samt gruppelederne i fylkestinget er orientert om saken.

Utfyllende sammendrag av høringsbrevet

Samferdselsdepartementet har i brev av 15 september 2006 sendt ut på høring utkast til ny konsesjon for Posten Norge AS. Høringsfristen er satt til 27. oktober 2006

Høringsutkastet tar utgangspunkt i gjeldende konsesjon som utløper 31. desember 2006, med enkelte unntak, og stiller i tillegg en del nye krav til konsesjonæren. I høringsbrevet gis det en kort redegjørelse om de endringer som foreslås.

Av høringsbrevet framgår det at Samferdselsdepartementets hovedmålsetting på postområdet er å sikre og videreutvikle et tilbud av grunnleggende posttjenester av god kvalitet og til rimelige priser i hele landet. Viktige styringsverktøy i denne sammenheng er Postens enerett og leveringsplikter.

Samferdselsdepartementet mener at enerett til Posten fremdeles er grunnleggende og viktig for å sikre rimelige og gode tjenester i hele landet.

Etter at høringsbrevet ble sendt ut har EU-kommisjonen foreslått full liberalisering av postmarkedet fra 1. januar 2009. Det er ikke kjent når EU vil ha ferdigbehandlet forslaget.

Ny konsesjon for Posten skal gjelde fra 1. januar 2007 til og med 31. desember 2010. Utkast til konsesjon bygger på dagens konsesjon. Samferdselsdepartementet foreslår å innarbeide en del dispensasjoner som er gitt de siste årene. Dette omfatter:

- Verdisendinger hvor det er gitt dispensasjon fra kravet til å levere sendinger mellom 2 og 20 kg, og plikten til å levere denne tjenesten i Post i Butikk så lenge dette tilbys på minst ett ekspedisjonssted i hver kommune.

I gjeldende konsesjon er det krav om at Posten skal tilby verdisinger inntil 20 kg ved alle faste ekspedisjonssteder og i alle landpostruter. Post og teletilsynet fattet 22. februar 2002 vedtak som fritok Posten fra plikten til å tilby innlevering av verdisinger ved kontraktspostkontorer (Post i Butikk), så lenge slikt tilbud eksisterer annet sted i kommunen.

Samferdselsdepartementet foreslår å innarbeide dette dispensasjonsvedtaket i den nye konsesjonen

- Dispensasjon fra plikten til å tilby postoppkrav fra utlandet.

Post og teletilsynet har gitt dispensasjon fra plikten til å tilby postoppkrav for sendinger inntil 20 kg til utlandet. Begrunnelsen var at det ikke er særlig behov for denne tjenesten, sett i lys av fremveksten av andre elektroniske betalingsalternativer, inkludert betaling med kredittkort. Samferdselsdepartementet foreslår å innarbeide denne dispensasjonen i den nye konsesjonen.

I tillegg er det tatt inn følgende nye krav:

- Funksjonshemmede skal sikres tilgang til alle Postens leveringspliktige tjenester

I gjeldende konsesjon er det stilt særskilte krav om utlevering av post til funksjonshemmede og krav om gratis fremsending av sendinger med blindeskrift og liknende. Det er ikke stilt noen krav om at posttjeneste skal tilrettelegges for denne kundegruppen. En undersøkelse i 2005 viste rullestolbrukere ikke fikk (lett) tilgang til alle postens ekspedisjonssteder. Posten arbeider med en handlingsplan for å forbedre tilgjengeligheten i samarbeid med Norges Handikapforbund.

I ny konsesjon foreslår departementet at det innarbeides et generelt krav om at Posten skal tilstrebe universell utforming av de leveringspliktige tjenestene. Likeledes stiller departementet krav om at Posten skal involvere funksjonshemmedes organisasjoner i sitt arbeid med tilgjeldelighet og tjenesteutforming. Dette kan for eksempel gjøres ved å opprette et brukerforum.

- All kunderettet kommunikasjon fra Posten må foreligge både på bokmål og nynorsk

Andre forhold i tilknytning til gjeldende konsesjon

Nordland fylkesting har de siste to årene behandlet problemstillinger knyttet til Posten i flere sammenhenger. I februar 2005 oversendte fylkestinget en uttalelse vedrørende fortsatt enerett for posten. Uttalelsen ble oversendt samferdselsdepartementet 28. februar 2005. I uttalelsen heter det blant annet:

"Nordland fylkeeting vil på det sterkeste advare mot avvikling av postens enerett fra 1. januar 2007. Regjeringens forslag om å liberalisere resten av posttjenesten før EU gjør det selv (tidligst i 2009), er i beste fall lite gjennomtenkt".

I Samferdselsdepartementets høringsbrev blir forholdet til EU's arbeid med nytt regelverk på postområdet kommentert. Her blir det blant annet påpekt at Norge har uttrykt sterk skepsis til en ytterligere liberalisering av postmarkedet etter 1. januar 2009.

I oktober d.å. ble spørsmålet om sviktende kvalitet på tjenester fra Posten tatt opp. Denne problemstillingen tok Nordland fylkeskommune opp i forbindelse med høring om avvikling av Postens enerett fra 1. januar 2007. Her ble det påpekt at Posten krav om at en på landsbasis skal gjennomsnittlig minst 85% av A-posten leveres neste dag, ikke blir oppfylt i distriktene med lavt postvolum. Tilsvarende henvendelse ble også sendt fra Helgeland Regionråd til Samferdselsdepartementet i oktober 2005.

Spørsmålet om sviktende kvalitet på leveringsikkerhet er ikke berørt i høringsbrevet og det er ikke foreslått endringer i nåværende konsesjonskrav.

Det synes som det idag særlig er bedrifter på Helgeland som rammes av økte transporttider og dårligere regularitet/stabilitet i Postens tjenester. Flere bedrifter på Helgeland har gjennom å kjøpe dyrere og ikke konsesjonsbelagte/leveringspliktige posttjenester som "Ekspress – Over natten" prøvet å betale seg ut av problemene som skyldes at Posten for denne regionen ikke oppfyller sine forpliktelser for leveringspliktige tjenester. Når Posten tilsynelatende heller ikke på langt nær oppfyller avtaler om slike dyrere posttjenester, blir regionalt lav kvalitet på Postens tjenester et betydelig problem for deler av næringslivet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Det synes som det i dag særlig er bedrifter på Helgeland som rammes av økte transporttider og dårligere regularitet/stabilitet i Postens tjenester. Flere bedrifter på Helgeland har gjennom å kjøpe dyrere og ikke konsesjonsbelagte/leveringspliktige posttjenester som "Ekspress – Over natten" prøvd å betale seg ut av problemene som skyldes at Posten for denne regionen ikke oppfyller sine forpliktelser for leveringspliktige tjenester. Når Posten tilsynelatende heller ikke på langt nær oppfyller avtaler om slike dyrere posttjenester, blir regionalt lav kvalitet på Postens tjenester et betydelig problem for deler av næringslivet. Fylkesrådet i Nordland vil sterkt advare mot avvikling av enerett og leveringsplikt for viktige posttjenester i Norge. Disse er en sentral del av vår nasjonale infrastruktur og det er viktig at en sikrer gode posttjenester også i distriktene.
2. Fylkesrådet beklager at ikke Samferdselsdepartementet i sitt høringsbrev har drøftet konsesjonskravet om at minst 85% av innenlandsk prioritert brevpost skal være fremme innen dagen etter innlevering. Ved å ta utgangspunkt i landsgjennomsnittet vil dette kravet kunne oppfylles uten å ta hensyn til forsendelsestider på strekninger med små volum og store transportavstander. Oppfyllingstallene for mange steder i Nord-Norge er betydelig lavere. Fylkesrådet i Nordland ber om at det ved siden av kriterier med utgangspunkt i landsgjennomsnitt også stilles krav om forsendelsestider og andre servicenivåer for viktige posttjenester i distriktene.

Noen bedrifter i Nordland har funnet å måtte kjøpe Postens vesentlig dyrere – og ikke konsesjonsbelagte – tjeneste "Ekspress – Over natten" for å få en rimelig sikkerhet for rask postgang. Når så heller ikke denne tjenesten er i nærheten av å oppfylle rimelige krav til

rask og pålitelig levering, blir Posten et handikapp for å drive virksomheter som er avhengige av at posttjenester fungerer slik som de burde.

3. I forslag til konsesjonsvilkår punkt 3.3 foreslår departementet at "Posten plikter ikke å tilby formidling av verdibrev ved kontraktspostkontor, så lenge tjenesten tilbys ved minst ett annet sted i kommunen." Fylkesrådet i Nordland vil peke på at en begrensning av nevnte formidlingsplikt til ett kontraktskontor i kommunen vil være lite rimelige for enkelte kommuner med dårlige interne transportmuligheter – særlig i øykommuner. Begrensninger i Postens tjenesteplikter til å gjelde for bare ett kontraktskontor i en øykommune, vil generelt sett være i dårlig overensstemmelse med Regjeringens og fylkeskommunens småsamfunnssatsing. Fylkesrådet krever derfor at denne dispensasjonen ikke innarbeides i konsesjonsvilkårene.
4. Fylkesrådet ser med tilfredshet at Samferdselsdepartementet i sitt konsesjonsforslag vil gjøre posttjenestene mer tilgjengelig for funksjonshemmede og at det innarbeides som et krav i vilkårene om at Posten skal tilstrebe universell utforming av de leveringspliktige tjenestene. Likeledes at det stilles som krav om involvering av de funksjonshemmedes organisasjoner i arbeidet med tilgjengelighet til de leveringspliktige tjenestene.
5. Vedtaket fattes i medhold av Kommunelovens § 13.

Bodø den 24.10.2006

Sonja A. Steen
fylkesråd for næring og samferdsel

Trykte vedlegg: Samferdselsdepartementets høringsbrev av 15. september vedrørende ny konsesjon til Posten AS for perioden 1. januar 2007 til 31. desember 2010.

Utrykte vedlegg: Forslag til ny konsesjon til Posten AS